

Nā te mea ko te pūtea āwhina mai i te kaupapa a Te Tāhūhū o Te Mātauranga kua whakaritea ki tētahi atu wāhanga o ngā mahi a Te Tāhūhū i noho te kura ki te matapakī ae rānei me haere tonu te kaupapa me waiho rānei tēnei hei kura whakamutunga i te korenga o te pūtea ake a Te Taura Whiri e āhei māna anake te kaupapa e pīkau.

Tutū ana te puehu, tū ana ngā pihi o te ikapahitanga, ā, kotahi ana te whakatau me haere tonu ngā kura ahakoa mā rātou anō rātou e utu. I tua atu i tēnei whakatau i puta anō te kōrero me poke Te Tāhūhū me ngā mema Māori ki te reta hei whakaatu atu i te riri o te kura.

Kāore te kura i te kī me tango mai anō taua pūtea i whakaritea rā ki wāhi kē engari ia me whakarite pūtea motuhake mō ngā kura nei.

Kāti, i haere te kura, ā, ahakoa te nui rawa i tutuki i runga i te tino pai, ā, me pēhea kē atu hoki ko Kirikiriroa kē rā hoki te marae? E kore rawa atu e kātata te ea o te manaaki, o te whakaute a Kirikiriroa Marae i te kupu engari kei hea kē atu i te kupu? Nā reira ka hoki anō te kōrero, e ngā tohunga o te manaaki, i ranea ai a kai, i puta ai a wanea, i tau ai a mauri, tēnā rawa atu rā koutou.

Nā, hei a koutou, hei te hunga haere mai ki ngā kura nei he take hei āta whakaaro mā koutou:

1. katoa e haere mai ana ki te kura i Waimārama me utu, ā, ko te utu kua whakaritea ko te 200 tāra mō ia pakeke, 50 tāra mō ia tamaiti.
2. ko te reo o te hui ko te reo Māori, ehara i te hui reo Pākehā. Mehemea e uaua ana te ū ki te reo Māori he pai kē ake te kore e haere mai i te haere mai ki reira whakataunahua ai i te hunga e ū ana.

Kāti hoki te tino pōhēhē mā te kaha ki te kōrero Pākehā ka pai te mōhio ki te kōrero Māori.

3. ko ngā rā o te hui ki Waimārama ko te 18–23 o Kohi-tātea 1998, ā, ko te 3 o ngā hāora o te ahiahi te wā whakaeke.
4. nā ko te hunga e whakaaro ana ki te haere mai ki

Waimārama me tae mai ō koutou ingoa me ā koutou moni ki konei, ki Te Taura Whiri, i mua mai o te 18 o Hakihea kia taea ai te marae te whakamōhio tokohia e haere atu ana, kia taea rānei te whakatau me whakakore i te mea he tokoiti rawa kua tonu. Kia tino maumahara ko koutou, ko mātou kē kei te pīkau i ngā raru o tēnei kura nā reira e pēnei nei te kaha o tā mātou āki. Ki te tae mai hoki ngā tonu i te rā i whakaritea kua taea e Wareko te wāhi ki a ia i runga i te mahea, kaua i te pōnānā. Māna e whakaū te wāhi ki tō tonu i roto i te rua wiki i mua mai i te Kirihimete.

5. ki te pā he raru ki a koe e kore ai koe e āhei ki te haere mai kia wawe tonu te whakamōhio mai, kaua e waiho kia eke tonu ki te wā whakamōhio mai ai.
6. ko te tokomaha e whāia ana kia kaua e tokoiti iho i te 60 ā, kia kaua e neke atu i te 120.
7. kia tino mārama mai kei te whāia ko te hunga kua mārō kē te haere o te reo. Katoa ngā mahi ka whakahāngaitia ki taua momo tangata.
8. kaua e wareware ko te rā kati ai ngā tonu ko te 18 o Hakihea.

Koutou, tātou i hui nei ki Kirikiriroa i puta ai a huatau kia mōhio ai tō tēnā whakaaro, tō tēnā whakaaro, tēnā koutou katoa engari ko te take kia tino maumahara tātou ehara tēnei kura i te kura ako haka, ako mōteatea, ako karanga, ako tikanga, ako whakapapa, ako whaikōrero rānei engari ia he kura reo, he kura whakawhānui i te mōhio ki te kupu, he kura whakatika i te takoto o te kupu. Kia oti pai i a tātou ēnei ka tiro ai ki ērā o runga atu rā.

Katoa ngā mahi e whakaū ana i te āhua o te whakamahi i te kupu me ōna rerenga katoa. Whāia ko tērā kia eke panuku ka whai atu ai ko ētahi atu āhuatanga nā te mea ki te ū ko tēnei ki tōna ūranga tika ka māmā noa iho ērā atu rā.

Kāti, e tātou mā, kia ora anō tātou katoa i roto i tā tātou whai, i tā tātou whakamomori kia mau, kia ora tonu tō tātou reo haere ake nei, haere ake nei.